

בס"ד. ש"פ תצא, י"ד אלול, ה'תשל"א

(הנחה בלתי מוגה)

כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שבינו, וידועים הדיוקים בזה במפרשי המקרא² ובדרושי רבותינו נשיאנו³, א' מהו שנאמר כי תצא למלחמה לשון יחיד, והרי מדבר לכלל ישראל. ב' מהו שנאמר על אויביך, לשון רבים, דלכאורה הול"ל בלשון יחיד. גם מהו על אויביך ולא עם אויביך. ובכלל צריך ביאור מאי קמ"ל בזה דפשיטא שמלחמה היא עם האויב. גם מהו שמסיים הכתוב ונתנו ה' א' בידך, ונתנו לשון יחיד. גם צריך ביאור כפל הלשון ושבת שבינו.

אך הענין הוא, דהנה התורה כולה היא הוראה נצחית⁴ לכאור"א מישראל בעבודתו בכל זמן ובכל מקום, וזהו מה שנקראת תורת חיים היינו שהיא הוראה בחיי האדם. ומזה מובן, שכל הענינים שבתורה שייכים בכל מקום ובכל זמן, לא רק בשנים כתיקונן אלא גם כשאין ביהמ"ק קיים. וכן הוא גם בפרשה זו דכי תצא למלחמה שהיא הוראה בעבודת כאור"א מישראל.

והענין הוא, דהנה על הפסוק כי תצא למלחמה ארז"ל⁵ במלחמת רשות הכתוב מדבר, דההפרש בין מלחמת מצוה ומלחמת רשות מבואר ברמב"ם הלכות מלכים⁶, דמלחמת מצוה יש בכללה גם מלחמה שהיא לעזרת ישראל מיד צר שבא עליהם, ומלחמת רשות היא כדי להרחיב גבול ישראל וכו'. ומזה מובן לענין ההוראה בעבודת האדם, שהכוונה במלחמת הרשות היא לעבודת האדם שענינה להרחיב גבול ישראל, היינו לא מלחמת הגנה בלבד אלא מלחמת תנופה. וזהו מה שמבאר בלקו"ת⁷ שענין מלחמה זו בעבודת האדם הו"ע עבודת התפלה כמאמר הזהר⁸ שעת צלותא שעת קרבא, וכמ"ש אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי ותרגם אונקלוס בצלותי ובכעותי, דענין מלחמה זו הוא לעלות ממדריגה למדריגה ולא רק מלחמת הגנה. וזהו מ"ש כי תצא גו', שזהו

(1) פרשתנו (תצא) כא, י. (2) ראה אלשיך עה"פ. (3) אוה"ת פרשתנו ע' תתע. (4) ראה תניא רפי"ז. מאמרי אדמו"ר האמצעי פרשתנו (דבריס"ח) ע' תפא. לקו"ש ח"ה ע' 241 הערה 14. ובכ"מ. (5) הובא בפרש"י עה"פ. (6) פרק ה הלכה א. (7) פרשתנו לר. ג. לה. ג. (8) כן הובא בכ"מ בשם הזהר. וראה זהר ח"ג רמג, א (ברע"מ). ח"א רמ, ב. תקוני זהר זיקקן יג (כט, ב). (9) ירחי מח, כב.

ענין של יציאה, כי כדי שעבודת התפלה תהי' בשלימות צריך לצאת מהגבלות ומדידות שלו, עד שיוצא למעלה מההגבלות דטעם ודעת, שזהו כללות ענין תפלת שמונה עשרה, ביטול שלמעלה מטו"ד. והגם שעבודת התפלה היא בסדר והדרגה, וכדאיתא במדרש¹⁰ שהתפלה היא סולם, שהסולם כתיב בו¹¹ מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, היינו שמתחיל בארצה ורק אח"כ מגיע השמימה, מ"מ עוד בהיותו בארץ צ"ל אצלו התוקף דהנה ה' נצב עליו גו'¹², היינו שמכיר שצריך לצאת ממדידות והגבלות שלו. [וזהו גם משארז"ל¹³ על הפסוק¹⁴ חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא אל תקרי במה אלא במה וכו', דקודם התפלה היינו קודם שנתקשר לאלקות נחשב כמו במה, ולכן¹⁵ אסור לאכול קודם התפלה, כמרוז"ל¹⁶ עה"פ¹⁷ לא תאכלו על הדם].

ובזה יובן מ"ש כי תצא למלחמה לשון יחיד, שכל עם ישראל נק' בלשון יחיד, כי כיון דקאי במלחמה דעבודת התפלה, הרי ידוע שענין עבודת התפלה צ"ל באופן של אחדות ישראל ואהבת ישראל, וכמ"ש בכ"מ¹⁸ (והביאו אדמו"ר הזקן בסידורו¹⁹) שנכון לומר קודם התפלה הריני מקבל עלי מ"ע של ואהבת לרעך כמוך²⁰, וכן ארז"ל בגמרא²¹ לענין תפלה אל תפרוש מן הצבור. ועד"ז מבואר בכ"מ במעלת התפלה בציבור דוקא כמ"ש²² הן א"ל כביר ולא ימאס שאין הקב"ה מואס בתפלת הציבור, דמכ"ז מובן שענין האחדות של ישראל הו"ע עיקרי בתפלה, ולכן נאמר כי תצא לשון יחיד.

ומה שנק' בשם מלחמה יש לומר, כי הנה התפלה היא עבודה שבלב, כמארז"ל²³ איזוהי עבודה שבלב זו תפלה, ומבואר בתו"א פ' משפטים²⁴, שענין העבודה הוא מלשון עיבוד עורות, היינו שצריך עיבוד וזיכוך ויגיעה עצומה. ולכן נק' זה בשם מלחמה.

וממשיך על אויבך, ולא עם אויבך, כי כאשר היציאה למלחמה היא באופן המתאים עם כל הפרטים הנ"ל, הרי אז כבר בצאתו למלחמה הוא נמצא מעל אויביו היינו למעלה ממנו, שאין המלחמה באופן שנלחם עם איש שהוא בערכו, אלא הוא למעלה ממנו. ומ"ש אויבך לשון רבים יש לבאר ע"פ

(10) ב"ר פס"ח, יב. ראה זהר ח"א רסו, ב. ח"ג שו, ב. תקוני זהר תקון מה (פג, א). (11) יוצא כח, יב. מקומות שבהערה הקודמת. (12) יוצא שם, יג. (13) ברכות יד, א. — בהבא לקמן — ראה לקו"ת פנחס עט, ד. אוה"ת בראשית (כרך ו) תתרכ, א. סה"מ קונטרסים ח"א כא, סע"א ואילך. ועוד. (14) ישע"י ב, כב. (15) לקו"ת שם. ועוד. (16) ברכות י, ב. (17) קדושים יט, כו. (18) ראה לקו"ת חלק כה ע' 374. וש"נ. (19) לפני "מה טובו". (20) קדושים יט, יח. (21) ברכות ל, ריש ע"א. וראה גם סה"מ תרמ"ץ ע' רב. (22) איוב לו, ה. ברכות ח, ריש ע"א. (23) תענית ב, סע"א. (23*) עו, א.

משארז"ל²⁴ שעשו שש נפשות היו לו והכתוב קורא אותן נפשות ביתו לפי שהן עובדין לאלקות הרבה, ויעקב שבעים היו לו והכתוב קורא אותן נפש (שבעים נפש) לפי שהן עובדין לא-ל אחד. אמנם לבסוף כתיב ונתנו ה' אלקיך לשון יחיד. והענין הוא, שהכוונה בזה היא שאופן הנצחון הוא בקלות כאילו נלחם עם אדם אחד בלבד, שכובש ומנצח את כולם בבת אחת. וכמו שהי' במלחמת סיחון, כמ"ש רש"י²⁵ שאמר הקב"ה מה אני מטריח על בני כל זאת לצור על כל עיר ועיר נתן בלב כל אנשי המלחמה לצאת מן העיירות ונתקבצו כולם למקום אחד ושם נפלו. [ועד"ז כתיב בנביאים²⁶ לענין מלחמת גוג ומגוג (ואומרים זה בהפטרטה בחודש תשרי) שכולם יתקבצו למקום אחד ושם יהי' נצחון מלחמת גוג ומגוג]. ועד"ז במלחמת מצרים כתיב²⁷ וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים וארז"ל²⁸ דמה שנאמר מת לשון יחיד הוא משום שראו את שרו של מצרים מת. שעי"ז חסכו לעצמם מלחמה עם כל פרט ופרט. ובעבודה ריחנית היינו ביטול המקיף דקליפה, בחי' הלבונה²⁹, שזהו הניצוץ קדושה שממנו יונקים הקליפות, שזהו ענין שרו של מצרים או מה שנתקבצו במקום אחד, וע"י ביטול ענין זה מתבטלים בדרך ממילא הפרטים. ובזה יובן גם מ"ש אח"כ ושבת שבי, כפל הלשון, כי כיון שכבר נתנו ה' אלקיך בידיך, הרי עוד לפני שהאדם עושה עבודתו כבר נמצא האויב באופן של שכי, אלא שכדי שלא תהי' נהמא דכיסופא אלא לפום צערא אגרא³⁰, לכן צריך גם מעשה האדם שיהי' ושבת שבי.

והנה עיקר העבודה הנ"ל היא בחודש אלול, שאז עיקר העבודה היא אני לדודי ודודי לי³¹ ויש לומר הרמז בזה, שתיכף לאחר האני לדודי, העבודה מלמטה, בא ודודי לי, ההמשכה מלמעלה, בדרך עד מהרה ירוץ דברו³². וכמו שממשיך בכתוב³³ ובכתה את אבי' ואת אמה ירח ימים גו', ומבואר ע"ז בספרים³⁴ דירח ימים זה הוא חודש אלול. ואח"כ באים לשלימות הענין, דשלימות הבכי' היא בר"ה ויוהכ"פ, ועד שאח"כ באים להושענא רבא ושמיני עצרת, שע"ז כתיב³⁵ ואחרי כן תבוא אלי' ובעלתה, היינו היחוד דישאל וקוב"ה, שזהו בשמע"צ שאז ישראל ומלכא בלחודה³⁶ עד שוהיו לבשר אחד³⁷. ומזה

(24) פרש"י ויגש מו, כו. (25) חוקת כא, כג. (26) יחזקאל לח, יח ואילך. (27) בשלח יד, ל. (28) ראה זהר ח"ב נב, ב, נד, ב. (29) ראה תו"א תולדות כ, ריש ע"ג. אוה"ת: וארא ע' ב'תקסח: ג"ך (כרך ג) ע' א'קצט. סה"מ תרנ"ה ע' קג. ד"ה ועשו להם ציצית תשל, ובהנסמן שם הערה 29 (לעיל ע' 252). (30) אבות פ"ה מכ"א. (31) שה"ש ו, ג. (32) תהלים קמו, טו. וראה לקו"ת ס"פ קרח. (33) פרשתנו כא, יג. (34) ראה לקו"ת תורה להאריז"ל עה"פ. אוה"ת ג"ך (כרך א) ע' תסו. (כרך ב) ע' א"ג. וראה לקו"ת פרשתנו לו, ד. (35) ראה זהר ח"ג לב, א. ח"א רח, ב. (36) לשון הכתוב — בראשית ב, כד.

נמשך אח"כ מ"ש בפרשה הבאה והי' כי תבוא אל הארץ³⁷ וקיום מצות ביכורים שמביאים משבעת המינים שהם טוב הארץ, היינו שמקבלים כל טוב הארץ בגשמיות וברוחניות, וגם מתקיים מ"ש בפ' זר' ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלקיך, ועד לתכלית השלימות כפי שיהי' לעת"ל. וי"ל שגם זה שייך למ"ש כאן ובכתה את אבי' גו', שהרי לעת"ל כתיב³⁸ בבכי יבואו גו', וכתיב⁴⁰ הזורעים בדמעה ברינה יקצורו, וכתיב⁴¹ הלוך ילך ובכה נושא משך הזרע בא יבוא ברינה נושא אלומותיו, בעגלא דידן, בגאולה האמיתית והשלמה, בקרוב ממש.



(37) תבוא כו, א. (38) כג, ו. (39) ירמ' לא, ח. (40) תהלים קכו, ה. (41) תהלים שם, ו.